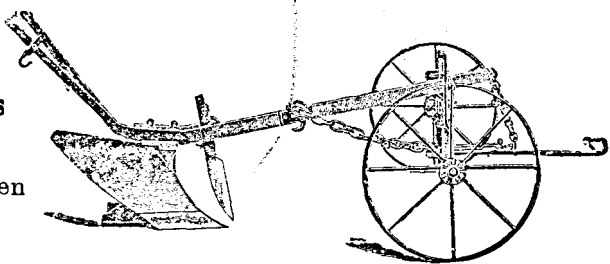

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hirneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
áránlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyári raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott

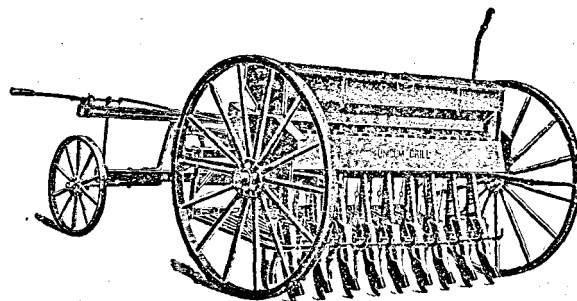
„UNICUM DRILL“

(sík és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

Uri divat-üzlet Kolozsvárt.

Hasznos

Karácsonyi ajándék cikkek!

Férfi fehérneműek, fehér és színes ingek, lábravalók, háló ingek és gallérok, fehér és színes kézelők, zsebkendők, harisnyák stb.

Nagy választék legújabb nyakkendők, selyemkendők, gallérvédők, divatos mellényekben.

Legújabb kalapok, sapkák, keztyük, sétatotok és esőernyők.

Pénc-, szivar- és cigarettatárcák, zsebkések, illatszerek, ruha-, haj- és magyar gyártmányu fogkefék.

Gyári áron, mivel azok tovább vezetve nem lesznek, kiárusítatnak: utazó cikkek, vadászkabátok, felöltők, férfi topánok, plaidek és kocsitakarók.

Tisztelettel:

Sándor Ágoston és Társa

Kolozsvár,

Mátyás király-tér.

1437

Uri divat-üzlet Kolozsvárt.

Irodalmi értesítés.

Ha végigtelünk irodalmunk azon termékein, melyek a tudományos munkásság eredményeit a művelt nagyközönséggel közvetítik, azt tapasztaljuk, hogy hazánkban aránytalanul csekély általánosan élvezhető, jó színvonalon álló közérdekű munka teljesíti ezt a fontos hivatást. Folyóiratok és alapos monografiák nálunk is hirdetik a kutató és kisebb-nagyobb méretű vívmányait és a tudományok hatalmas fejlődését, de a fejlődés eredményei csakhamar jutnak el a nagyközönség ama részéhez, mely alapos felvilágosítást, igazi műveltséget keres, de azt csakis élvezetes, művészi formában fogadja el. Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság a művelt nagyközönség ezen igényeit szem előtt tartva.

A Műveltség Könyvtára

cím alatt két hat-hat kötetből álló sorozatban oly vállalatot indít meg, amely az ismeretek minden ágára kiterjed és mindazok szükségletével számol, akik ismereteiket kiegészíteni, teljesebbé tenni kívánják. A Műveltség Könyvtára a művelt nagyközönséghez fordul és a tudományok oly értelmű népszerűsítésére törekszik, mely az előadás egyszerűségével, könnyedségével általánosítja az ismereteket, azonban csakis tényekre, adatokra és legújabb vívmányokra támaszkodik.

A Műveltség Könyvtára nem fordítása vagy áttüzetése valamely külföldi irodalmi vállalatnak, hanem tervben és kivitelben egyaránt eredeti magyar munka, melyben a hazai tudomány legjelesebbjei működnek közre.

A Műveltség Könyvtára első sorozata hat nagyalakú kötetből áll, melyek külalakja is egyesíteni fogja a használhatóságot a művészi igényekkel. Háromezernél több szövegkép és fényes kivitelű műmelléklet fogja a munkát díszíteni és a képekben is első sorban a hazai viszonyok, hazai gazdasági és ipari alkotások és vívmányok kerülnek bemutatásra. A műveltség Könyvtára-nak első kötete „A technika vívmányai“ 1905. elején jelenik meg és azután 6-6 havonként következnek a további kötetek, úgy hogy a vállalat első sorozata három év múlva a közönség kezében lesz.

A Műveltség Könyvtára-nak külseje a legkényesebb igényeket is kielégíti. Papírja famentes, betűi újak, kötése kiváló műtűzéssel készült. Az ily pazar kiállítású hat kötetnek előfizetési ára 144 korona.

A „MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA“ első sorozatának részletes tartalma a következő:

- I. KÖTET. **Az ember.** Testi és lelki élete, egyéni és faji sajátosságai. Szerkesztik: Alexander Bernát és Lenhossék Mihály.
- II. KÖTET. **A világegyetem.** A föld s a csillagvilág fizikai tüneményeinek ismertetése. Irják Cholnoky Jenő és Kövesligethy Radó.
- III. KÖTET. **A föld.** A föld multja, jelene és felfedezésének története. Irják Cholnoky Jenő, Littke Aurél, Papp Károly.
- IV. KÖTET. **Az élők világa.** Állati és növényi élet. Szerkesztik Entz Géza és Mágocsy Dietz Sándor.
- V. KÖTET. **A technika vívmányai** az utolsó száz év alatt. Szerkesztik Hollós József és Pfeiffer Ignác.
- VI. KÖTET. **A társadalom.** Az emberi művelődés, gazdasági és ipari élet. Irja Stein Lajos, berni egyetemi tanár.

Ezt az első sorozatot követni fogja ugyancsak hat kötetben a második sorozat, mely a történelmi, irodalomtörténeti és műtörténeti ismereteket hasonlóan önálló kötetekben tartalmazza.

A „Műveltség Könyvtára“ az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában jelenik meg és a hazai könyvkereskedelem útján lesz kapható.

1470. II.

Schwarz József és Társa Budapest,

Váci-körút 26-ik szám.

Gépraktár, gépszijgyár, műszaki iroda.

Szállít:

CSEPLŐTULAJDONOSOKNAK,
GAZDASÁGOKNAK, URADALMAK-
NAK, MŰHELYEKNEK, MEZŐGAZDA-
SÁGI és IPARI GYÁRAKNAK, BÁNYÁK-
NAK és mindennemű üzem számára:

GÉPEKET, ESZKÖZÖKET, SZER-
SZÁMOKAT, JAVÍTÁSI KELLEKEKET
SZERELVÉNYT, SAJÁT GYÁRTMÁ-
NYU SZIJAKAT, PONYVÁT, TÖMLŐT,
FECSKENDŐT, SZIVATTYUT.

1469.

Wertheimer József

1391

mezőgazdasági szesz-,

szeszfinomító, sajtolt

szeszélesztő gyára és

tejgazdasága

Kolozsvár, Árpád-út 38.

Széna és Szalma

400 mm. elsőrendű réti és 100
mm. hegyi széna, továbbá:
500 mm. kitűnő buza-szalma

eladó.

Czim:

WEISZ MÁRTON gazdasága

1472

Kodor,

Vasut és posta: Dés.

Irodalmi jelentés! Megjelent KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA könyv-, mű- és zeneműnagyereskedésében

az 1905. évre szóló } **hasznos könyvnaptár,**

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felfelel a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban, A könyvnaptárban előforduló műveket csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű segéd-könyvet mindenkinek díjtalanul és bérmentve küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölő gazdag tartalmú könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékét is. Ugyanakkor, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálni, mindenkinek, még a legszegényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükség-
letét előnyös fizetési módokat, csekély részletek mellett beszerezhesse.

Tessék kérni az 1905. évi Hasznos Könyvnaptárt díjtalanul és bérmentve! Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa 1460
könyv-, mű- és zeneműnagyereskedés és kiadóvállalat
BUDAPEST, Ujvilág-utca 16. szám.

Drössler Károly

cs. és kir. gazdasági gépgyár BUDAPEST,
VI. Váci-körút 59. 1449

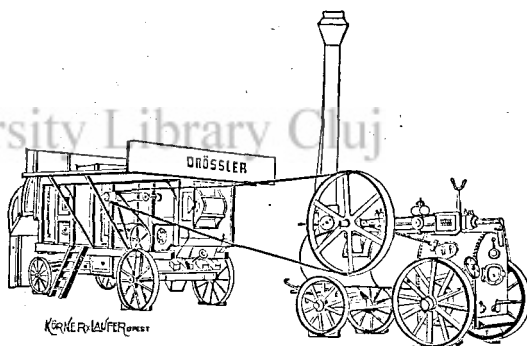
Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Gőzcseplőket,
Járgányos- és kézi cseplőket, Benzin- és nyersolajmo-
torokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb

gazdasági gépeket.

Gőzeke-készlete-
ket szállít szolid
kivitelben, kedvező
fizetési feltételek
mellett.

Árajánlattal és költség-
vetéssel kívánatra díj-
mentesen szolgálok.

Képviselők ke-
restetnek.

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros Marshall Sons & Co. L. vezérügnöke BUDAPEST, V., Váci-ut 40-46.

Ajánlja:

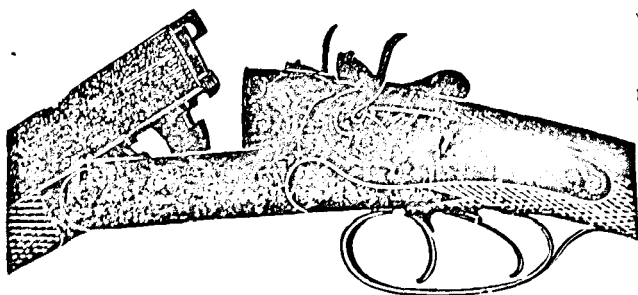
Eredeti MARSHALL-
féle gőzlokomobil-
jait, saját gyárt-
mányú legújabb
cseplőgépeit, szaba-
dalmazott kombi-
nált gabona- és
lőher cseplőgépeit
és törekrostaít
vaslemezéből.

A folyó évben
körülbelül 1000
dbot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cseplőgéphez 14 napi próbára kül-
deni és visszafogadni, ha nem jobb, mint bármely másfajta törekrosta.

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta leírást, mintát és elismerő levél
üzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. 1066

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti verse-
nyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (précios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily
rendszerű vadász- és cshellővő-fegyvereket legjobb és
legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű
nyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Ujdonság: **Browning-féle** automatikus
sorét ismétlő fegyver 225
korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelőzés magyar!

Levelőzés magyar

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,rd Budapest, Váci-körút 63,

által a legj utányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cseplőgépek, lőher-cseplők,
tisztító-rosták, korokolyozók, kaszáló- és aratógépek,
ezénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr.
kapálók, szecs kavagók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes
acél-ékék, 2- és 3-vasu ékek és minden
egyéb gazdasági gépek.

1242

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Még egyszer a nagybirtokról, a telepítésről és a gazdatisztról. *Egy másik aggódó.* 31
A fa kémiai értékesítéséről (II. közlemény).
Dr. Donáth H. Géza. 32
A sárgalábú tyúkوك gyengébb húsminősége.
Konkolyi István. 33
Tárca:
Télen viritó növények a szobában. *Csérer Gyula.* 32
Rövidebb szakközlemények.
Intenzív gazdálkodás. — Burgonya-vetőgumó.
— A konkoly befolyása az állatok tejelésére és egészségére. 34
Irodalmi szemle. 34
Egyleti élet:
Meghívó az E. G. E. igazg.-vál. ülésére. 34
Vegyes közlemények:
Nemzetközi állatorvosi kongresszus Budapesten. 34
Hirdetések.

Még egyszer a nagybirtokról, a telepítésről és a gazdatisztról.

Fájdalmasan zenghetek minden érző lélek húrjai arra az érintésre, mely az „Erdélyi Gazda” újévi számának vezető cikkéből eredett. Bizonyára sokaknak, de különösen a nagybirtokos uraknak és még bizonyosabban a gazdatiszteknek lelkeiben a fájó visszaemlékezés a méla lemondással, a mult földidézése a jövőért való aggódással vegyült össze. „Aggódó gazdatiszt” társunk az írásművészet varázsvesszejével egy pillanatra szemünk elé bűvölte az elmúlt időket, de egyúttal jövődó sorsunkért való aggódással töltötte meg elménket. Mikor többes számban beszélök, nemcsak magamat és nemcsak azokat értem, akik már most, vagy még most a nagybirtokon a birtokosnak munkatársai, sokszor magánál a birtokosnál hivebb munkásai a földnek, hanem beszélök az egész gazdatiszti osztályról, azokról is, akik már is hely nélkül való földönfutók és azokról is, akik arra készülnek, hogy majdan ezen a pályán keressék meg kenyereket.

Bizony sok, sok minden megváltozott ezen a világon és a mi nem is igen gyorsan alakuló viszonyaink között is nemcsak nagyapáink, de apáink ideje óta is. Valamiképpen nagybirtokos, mágnás-familiáink lába alatt megmozdult a föld, az ősi, életet és hatalmat adó föld, azonképpen eltűnedeznek azok a gazdatiszti dinasztiaik is, melyek több ízigen minden tagjukkal ott szolgáltak a nagybirtokon mint helyettesei a birtokosnak, mint a földet rendületlenül szerető munkások, mint kezelők, vezetők, szervezők . . .

De ne folytassuk így, ebben a tónusban, úzzuk el ezeket a komor gondolatokat, melyeket az a valóban „aggódó gazdatiszt” kellett föl bennünk. Foglalkozzunk a jelennel, foglalkozzunk a jövővel. A nagybirtokoknak szétदारabolása és a rajtuk való telepítés valóban ott rágódik a gazdatiszti életpálya szivgyökerein. Minden földarabolt nagybirtokról egy nagybirtokos és egy gazdatiszt költözik el. Minden telepítésre szánt birtokon a kisdazdák települnek meg, akiknek nem kell gazdatiszt. Nem vagyok szerénytelen: sokan mondják, hogy gazdasági szempontból, meg a társadalom érdekében — és ezt mi a legközelebről látjuk — meg hazafias nemzeti célokból szükség van szükség arra, hogy a nagybirtokból sok kisbirtok formálódjék — hát én elhiszem ezt, sőt tudom ezt. De ez a hit és ez a tudat még inkább aggódásba ejt, mert úgy látszik, hogy a gazdatiszti osztály fölött valóban megkondul a lélekharang, ha ezt a szempontot, ezt az érdeket, ezt a célt nem tévesztik szem elől a magyar közgazdálkodás meg a társadalom és nemzetállam intézői.

Ugy látszik. Igen, hála Istennek, csak úgy látszik. Mert én még mindig fölfedezök a látás határain olyan biztató jeleket, melyek az elmúlt patriarchalis időket vissza nem állíthatják ugyan, de melyek a mai nehéz és a jövő, bizonyára még nehezebbé váló korban is a megélhetést és a boldogulást ígérök. Azal le kell számolnunk, hogy több földet nem csinálhatunk és hogy a gazdatisztnak kenyeret adó nagybirtokok száma és területe nőni nem fog, sőt . . . De amivel számolnunk kell és amire törekednünk kell első sorban nekünk gazdatiszteknek, az az, hogy minél több tudással, minél több szakismerettel, minél nagyobb élelmességgel és minél tökéletesebb odaadással vigyük előre a mezőgazdálkodást a haladás útján. Ha a kevesebb földön több munka válik szükségessé, ha a birtokos előtt tiszta világításba helyezük azt, hogy a korrallal haladni kell, ha számitással győzzük meg, hogy a befektetések a nagyobb jövedelem által bőséges kamatot adnak, akkor a gazdatiszt továbbra is szükséges és becses munkatársa marad a principálisnak. Egy hasonlattal kell szavaimat megerősíteni. Minél jobban növekszik egy város, minél jobban szaporodik lakossága, annál magasabbak lesznek lakásai. A telkek területe bizonyos határon túl nem növelhető, kénytelenek hát az emberek fölfelé terjeszkedni, egyik emeletet a másikra fölhúzni. Mi is csak fölfelé, a tudás kiépítésével, az elérhető legjobb termelés elérésével leszünk képesek pozíciónkat és kenyéradónk pozícióját megtartani. Az eddiginél többet, jóval többet kell tanulnunk, olvasnunk, számitanunk, kísérleteznünk, mert a nagybirtokok termelő-képességének határától még messze vagyunk, mikor területének határai aggódó szemünk előtt szűkülnek meg.

„Aggódó gazdatiszt”-társunk részt kér és okkal a gazdatiszteknek is a földarabolt nagybirtokból és a telepítésekből. Ó szépen és megindítóan ecsetelte, hogy a gazdatiszteknek erre régen szerzett joguk van. Nem akarom őt ezen jognak fejtegetésével túlszárnyalni, hanem inkább azon töröm a fejemet, hogy hogyan szerezhetnék érvényt ezen régi és ma semmibe se vett jogunknak. Nekünk, akik fájlaljuk a nagybirtok szétesését, mégis ott kell lennünk azok között, akik egy darabot akarnak maguknak abból biztosítani. És a kinek „megfelelő szelleme, számitó eszé és anyagi ereje” van, az nem is lehet ezélöl elzárva. A telepítésnek előbb-utóbb csak lesz új törvénye és abban okvetlenül benne lesz a középirtok-telep létesítése is. A középirtokos osztályt föl kell támasztani, rekonstruálni kell, mint ahogyan a már-már veszendőnek hitt szőlőket fölújították és ennek legjobb, a nagyözölástól és urhatnámságtól immunis

Jobb
és megbízhatóbb
magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

Megbízható tisztaságú és csiraképes

gazdasági-, konyhakerti- és dírágmagvak

beszerezhetők a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

alánya a gazdatiszt Akármiféle szempontból akarjanak is telepíteni, a sok kistelepés közt egy középbirtok-telep az összeállítás, a tömörülés középpontja lesz és ilyen középbirtok-telepre a kellő szellemi és megfelelő anyagi erővel ellátott gazdatiszt lesz a legelső sorban hivatott. És ha ugyanazon község lakói közt darabolják föl a nagybirtokot, ott is a gazdatiszt, aki a nagybirtok helyzetét a legjobban ismeri, egy kis előrelátással és utánjárással a legkönnyebben szerezhet magának abból egy részt, egy részt, mely arányban áll tőkájével s melyet tudással és ügyességgel jövedelmező és virágzó birtokká tehet.

Hogy ez a mi reménységünk valóra is válhasson, én is a mi gazdatiszti egyesületünkhöz fordulok. Majd lesz alkalma hozzá, hogy a telepítés ügyében a törvényhozásnál is megvédhesse a mi érdekeinket és talán módját tudja majd ejteni, hogy már most is megmaradhasson a gazdatiszt annak a nagybirtoknak a közepén, melyet sok kisgazda között osztanak föl. Ha ez így lesz, akkor a gazdatiszti osztályból ismét erős ág lesz, melynek hajtásaiból az új, az egészséges magyar közép-birtokososztály fog kifejlődni.

Egy másik aggódó.

A fa kémiai értékesítéséről.

II. közlemény.

Írta: Dr. Donáth Géza.

Mielőtt a fa száraz lepárlási üzemenköltségére és rentabilitására áttérnénk, vegyünk szemügyre egy ilyen telepet és nézzük meg, milyen folyamatok mennek végbe.

Az üzem berendezése mindig attól függ, milyen faféleségek dolgoztatnak föl, más az installáció, ha lombosfák vétetnek száraz lepárlás alá és más, ha fenyeféleségek. Ennek megértésére előbb tisztában kell lennünk azon fogalommal, melyet a kémia *száraz destillációnak* nevez. Ha valamely szerves testet zárt közegben, vagyis a levegő kizárásával magas hőmérsékletnek teszünk ki, akkor abból gáz,

gőz és folyós összetételű termékek távoznak el, melyeknek összetétele függ a hőmérséklet, a nyomás nagyságától, nemkülönben a közeg dimenziójától. A fa száraz destillációjának, a mely u. n. retortákban történik, először is víz párolog át, a hőmérséklet emelkedésével a fa mindinkább barnul és a vizes párlatban csakhamar kimutathatunk ecetsavat és kátrányt; ezek a termékek nem voltak eleve benn a fában, ezek a komplikált összetételű celluloséból keletkeznek magas hőmérséklet behatása alatt. Tekintve, hogy a fa oxigénben dús test, a keletkezett termékek a szerves kémia u. n. methau sorozatához tartoznak, míg a kőszén destillálásánál inkább aromás vegyületek keletkeznek. A termékek minősége és mennyisége függ a tüzelés gyorsaságától, hirtelen magas fokra emelve a hőmérsékletet többnyire gázok fejlődnek, míg ha lassan emeljük a hőfokot, nagy hozam érhető el ecetsavban, faszésben és reterta szénben. Többnyire 400° C.-nál dolgoznak, mivel e hőfoknál érhető el a legnagyobb hozam.

A fa száraz destillációjának következő változások állanak be: Teljesen zárt vashengert, mely a kazánhoz hasonlóan van beépítve, köröskörül égő gázok veszik körül, a vashenger — a retorta — pedig hűtővel van összekötve. A retortát megtöltjük fahasabokkal és rögtön elzárjuk a nyílást, $\frac{1}{2}$ óra múlva azt látjuk, hogy a retorta nyaka felmelegszik, rövid idő múlva pedig gáz és folyós termékek destillálódnak át a hűtőn. Eleinte csak kis savtartalmú párlat megy át kátránnyal vegyest, de idővel a gázmennyiség emelkedik, a párlat távtartalma nagyobb lesz, úgyszintén a kátrány is. Körülbelül 14 órai üzem után a párlat mindinkább keveskedik, a retorta nyaka lehül, jelöl annak, hogy a processus véget ért.

Ezután a tüzelést abbahagyjuk, a retortáját megnyitjuk, ekkor a levegő érintkezése folytán a faszén meggyul, miért is vízzel leöntve rögtön elzárható kocsikba kiürítjük, lehülés céljából a retortát újból megtöltjük.

Fennebb láttuk, milyen termékek keletkeznek. 1. *Gázok*, ezeknek összetétele függ a

fa minőségétől, a tüzelés fokától és tartalmától. Fischer adatai alapján e gázok a következők:

A destilláció	17	19	20	21
tartama			óra	
Szénsav	56.94	60.8	61.22	59.2%
Szénoxyd	36.22	30.4	—	31.1%
Methon	2.41	—	—	—
Acetylen	nyomok	—	—	—
Hydrogen	3.94	—	—	—
Nitrogen	nyomok	—	—	—

Régebbi üzemi berendezéseknél e gépeket a szabadba engedték, addig most, tekintve igen nagy fűtőképességüket tüzelésre használgák és ezáltal nagy szénmennyiséget takaríthatnak meg.

2. *Faszész és fakátrány*. A vizes párlatban rendkívül sok vegyület gyülemlik meg, úgymint: savak, alkoholok, ketonok, aedehek, a fakátrányból pedig izolálhatók a beusol, toluol, zylol, eninol, cymol, reten, elsysen, *paraffin*, kreosot, stb.

3. *Faszén*. A retortában visszamarad a retortaszén, még pedig az adagolt famennyiség körülbelül 24%-a és a mely 85—90% szénből áll.

Azt hiszem nem végzünk felesleges munkát, ha egy teljesen száraz destilláció-üzemet írunk le. Ily gyárat többnyire erdődús vidékeken állítják fel, lehetőleg valamely vasúti vonal mellett vagy igen közel, ha pedig távolabb helyre esik, okvetlenül iparvágány vagy erdei vasút építendő a rentabilitásért. A feldolgozandó fa lehetőleg légszáraz legyen és körülbelül $1\frac{1}{2}$ évig álljon raktáron, hazatokba vágva kis tolokocsikon, melyeknek befogóképessége körülbelül 2 köbméter, a retortához szállítják. Mindkét oldalon szabadon nyitott épület, melyben egymás mellett körülbelül 16 retorta van egy közös kemencébe készítve. Ezek a retorták kovácsolt vasból készülnek, hegesztettek és 1 m. átmérővel és 3 m. hosszal bírnak, ezek mindegyikében találunk adagolókosarakat, a melyeknek hossza a tetorta $\frac{1}{3}$ -a, két retorta közösen lesz fűtve. A

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

Télen viritó növények a szobában.

Vannak növényfajok, a melyek télen is hajlandók a virágzásra, miért is a hivatásos kertészek az ily növényfajokat különösebb ápolásban részesítik s oda irányítják speciális tenyésztési móddal az illető növényfajta növekedését, hogy azok őszre fejleszszék bimbóikat, illetve télen elvirágozzanak.

Ilyen növényfajok például a Cyelamin, Reseda, Szegfű, Poimula, Chrysanthemum, mint a melyek már nyáron és őszkor fejlesztenek bimbókat, hogy télbe s kora tavaszkor akár az üvegházban, akár pedig a szobában csekélyebb 6 + 8 R.°, mely mellett is igen hálásan virágozzanak.

Ugyancsak hasonló körülmények között virágoznak télen az olyan növényfajok is, mint Camélia, Azaléa, Erika, a melyek tavaszkor kezdik bimbóikat fejleszteni s nyári jó-ápolás mellett őszre, illetve télen nyitnak virágzatot. Vannak hagymás növények is, mint: jácint, tulipán, gyöngyvirág, stb, melyek hagymáit, gyökereit őszkor cserépbe kell ültetni s mindaddig, míg hajtásaik a 8—10 cm-t el nem érik, fagymentes helyen földdel jó vastagon betakarva kell hagyni

Az úgynevezett tropicus növények között és találunk olyan fajokat, a melyek kellő

mintegy 14 + 16 fokos melegségű szobában is igen jól virágoznak télen.

A szoba, a melyekben a növényeket virágoztatni akarjuk, kívánatos, hogy napnak fekvő kettős ablakkal bírjon azért, hogy a kevesebb meleget kívánó növényfélések az ablak közzé állíthatók legyenek, ahol azok sokkal szebben, tökéletesebben fejlesztik virágzatukat.

Természetes, hogy nagyobb rendkívüli hideg időben ezek is mélyebb helyet kívánanak, hogy meg ne fagyjanak.

Öntözni télen a virágzó szobanövényeket csak mérsékeltén szabad s mindig csak állott, langyos vízzel, a jéghideg vagy forró vízzel való öntözés, hirtelen pusztulást okozhat.

A túlnedvesség gyakran a bimbók lehullását idézi elő, de viszont a túlszárazság is; irányadó ebben a tekintetben az, hogy milyen szerkezetű a kályha, mert a cserép-kályha melegtől kevesebbet szsvednek a szobavirágok, mint a vaskályhától, az utóbbi esetben tehát hamarabb száradnak, több vizet kívánnak. A praktikus virágkedvelő vízzel telt szélesebb felületű edényt tesz a kályhára, hogy ily módon kissé nedvessé tehesse a szoba amúgy — igen száraz levegőjét, mely embernek, butornak nem árt, a növénynek pedig igen használ.

Némely növény-féléseket, főképpen hagymás növényeket csak akkor szabad öntözni és a világosságra, tehát ablakba tenni,

amikor annak nemcsak levelei, de bimbói is kellő magasságra felnövekedtek, a korábban kített jácint vagy tulipánnak csak levelei nőnek, míg virágzatuk pedig, mint mondani szokás: belefut.

Káros hatással van a növényekre az is, ha azokat gyakran más-más helyre és irányba helyeztetnek, minden növény csak ott növekedik és virágzik legjobban, ahova az meg van szokva, innen van p. o. az a jelenség, hogy a Camélia bimbói lehullanak, ha a növényt helliotropicus állásából kimozdítjuk. Az erős, sűrű füst a virág szirmai nem ritkán megpörköli, nemkülönben por, léghúzat szintén káros hatással vannak a virágzatra is.

Szépen és egyenletesen virágzik minden növény akkor, ha időnként, napos időben dél előtt folyamán az egész növényt gyengén megpermetezzük úgy azonban, hogy a virágzatra minél kevesebb vízcöpp jusson, nehogy általa foltok támadjanak.

A virágzat leszedése sem kicsinyes dolog, amennyiben ez sokszor befolyással van a növény további fejlődésére. A Cyekmen virágját p. o. többől kell kitépni, az így okozott seb hamarabb begyógyul, a Camélia virágját lecsavarni kell, mert ha levágjuk késsel, könnyen megsérülhet a következő év rejtett hajtása is. Arányba szinte kicsinyeknek látszanak emez észrevételek, de alapjába lényegesek s a virágkedvelő hasznát veheti.

Csérer Gyula.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és **chiffon ingek**, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1005

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakaszak szerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

retorták teljesen szabadon állanak a tüzelőhelyben, még pedig fekvő helyzetben, ezek váltak be a legjobban.

A retorták közvetlenül összeköttetésben állanak az u. n. hűtőkészülékekkel a kondenzátorokkal; két retortának közös hűtőcsöve van, mely egy közös hűtőkádban van elhelyezve.

A keletkezett gázok a hűtőcsövekből egy oldalcső segítségével elvezettetnek és a retorták tüzelésére felhasználtatnak. A hűtőcsőből 3 mm. vastagságban kiömlik a párlat, amely az üzem stadiuma szerint különböző szint vesz fel. Kezdetben világos, majd barna, sötétbarna, az üzem befejezésével pedig kevés gáz fejlődik, már a párlat igen gyengén csepeg.

A párlat nagy fakadatokban gyülemlik össze, a kátrány és vizespárlat fajsúlyuk szerint rétegződnek és ha a kád kellően megtelt és megállapodott, a kátránycsapok megnyitásával lebecsátjuk azt a kátránygödörbe. A kádokban visszamaradt faecet további feldolgozása az u. n. *hármás destillálásban* történik, ahol ugyanis a faecetet vizes faszeszre, famészoldatra és kátrányra bontjuk. Ez a destilláló 3 vastagfalú rézüstből áll, az első ürtartalma cca 60 hl., ebbe szivattyú segítségével beszivattyuzzuk a kádakból a faecetet, ez az üst két drb. cca 2500 l. ürtartalmu üsttel van összekötve, melyek csapok segítségével változva comminálhatnak, nemkülönben kígyóhűtőcsővel is.

Az üzem kezdetén e két kisebb üst hig mézstejjel töltetnek meg, az első üstből fejlődő víz, ecetsav, faszeszgőzök a második üstbe, innen pedig a harmadikba mennek át. A savas párlatok és gőzök a méz által leköttődnek, a faszesz ellenben és a nem savanyú illó termékek a harmadik üstbe futnak, majd pedig a hűtőbe, ahol kondenzáltatnak. A hűtőkifolyási szerkezete analog a szeszgyárakban használtakkal. A faszeszt azután rektifikáló készülékekben 80% nyers methyl-alkohollá dolgozzák fel.

A hármás destillálásban visszamaradt famészoldatot leeresztik ülepitő kádakba; a kellő ülepités után u. n. filterprésekben lesz kipréselve, hogy innen a lepárló üstökbe jusson. Ezen famész-oldat cca 20% famészet tartalmaz. A lepárló üstök többnyire rézből vagy vasból készülnek, dupla fenékekkel és általában kis dimenzióval bírnak, még pedig azért, mert az ilyenben besűrített famészoldat nem igényli a drága gépi keverést, hanem csak pastaszerűvé sűrítik be. Ekkor kiütik ezt az üstből és a destilláló retorták felett elhelyezett u. n. aszaló vagy szárító lemezekre a kellő fokra leszáritják. Ezen szárítókat a retorta füstgázai hevítik. Az ily módon leszáritott termék szürke színű, az újjak között finom porrá hull szét és ez a kereskedelmi árú átlag 80—82% calciumasetattal, amely 60—70 kg. os zsákokba lesz töltve és így jó forgalomba. Ez a kereskedelmi szürke méz, összetétele a következő:

- 10% víz,
- 94% calciumasetat (maximum),
- 3% kátrány CaO, CaCO₃ stb.

150° C-on a szürke famész még elveszít cca 4—6% vizet, de mivel a kereskedelemben csak 80—82% karnók és tulpercenteket nem térítenek meg, a további szárítás teljesen felesleges.

A kereskedelemben előfordul az úgynevezett *barna méz*, ez különösen az oroszországi kez-

detleges falepárló telepekről jut forgalomba, tartalmaz cca 50—65% calciumacetatot. Előállításuk úgy történik, hogy a nyers faecetet kádokban mézstejjel neutralizálják és szárazra bepárolják, természetesen ily módon az értékes faszesz teljesen elvész.

Végül a faecet feldolgozásánál kátrányt is nyerünk; mivel ezen kátrány vízben kissé oldódik, csak tüzelésre használható.

De nézzük miképpen dolgozzák fel a lepárlásnál nyert nagymennyiségű és a kátránygödörbe leeresztett kátrányt?

A nyers kátrány faszeszben és faeceten kívül számos szénhidrogént tartalmaz, de ezeknek értékesítése nem fejlődik ki, mivel a kőszén lepárlásnál nyert kátránnyal nem versenyezhet. És ez okból a falepárlóknál a kátrány csak nagyon alárendelt szereppel bír, legfeljebb a benne rejlő faecetet és faszeszt még lepárolják belőle, az ilyen kátrány a technikai értelemben vett vízmentes kátrány. Újabban a kreosol és quajakol értékesítéséért különösen bükkfakátrányt részleges és complicit lepárlásnak vetik alá.

Ezek után néhány szóval megemlékezhetünk arról, mi szükséges ahhoz, hogy ily falepárló telepeket felállítsunk és mily óvintézkedésekre van szükségünk.

Az ilyen telepeket csak elsőrendű szakemberek rendezhetik be, a kiknek nagy tapasztalatuk van a falepárlás terén, mivel hasonló berendezéseket szolgáltató gyárak sohasem fogják éppen a falepárlás technikájában oly felette fontos részletváltozásokat szemügyre venni, így pl. szeszgyár berendezéseket szolgáltató gyárak kolondestillálókészülékeit nem alkalmazhatják a falepárlás, illetve a faszesz rektifikálására. Ugyisint a retorták beépítése, dimensionálása, anyaga nem identikus pl. azokkal a retortákkal, melyeket pl. gázgyárberendezéseket építő gyár szolgáltató. Továbbá óvakodnunk kell az u. n. recept és rajzkereskedőktől, nemkülönben a „gyakorlott” előmunkásoktól, ezek többnyire állítólag mindenhez értenek vegyésznek, mérnöknek egyszemélyben. Nagyon elővigyázónak kell lenni a berendezéseknél és építéseknél, nagyon helytelen az a nézet, hogy ott takarékoskodjunk, ahol esetleg nagy veszteségeket idézhetünk elő, így pl. ahol rézcsöveket vagy rézédényeket használunk, azokat megpróbálnók vascsövekkel és edényekkel pótolni. Ami pedig az építkezéseket illeti, ott igazán nem kell költenek, hanem a szép profilokért, inkább adjuk e többletet jó és célszerű berendezésekre. Az összes vezetékeket úgy építjük be, hogy az azokban folyó folyadékok ott irányittassanak, ahol a kezelőszemélyzetnek állandó a tartózkodása.

Midezekekről, személyzetről, építkezésről, berendezésről, az érdeklődők részére mindig rendelkezésre áll e cikk írója.

A sárgalábu tyúkok gyengébb húsmínősége.

Fenti címen a karácsonyi számban egy igen jóra való kis cikk jelent meg! Igen helyesen fogja fel és ítéli meg a cikkíró baromfi-tenyésztésünknek megszívlelésre méltó s földmivelésügyi kormányunk által is kitűzött követendő irányát: kifejti, hogy nem speciális hús- és speciális tojó, hanem közös, azaz olyan fajta-tyúkot kell a magyar gazdának

tenyészteni, amely mind a két követelt tulajdonságot: ízletes és nagy hústömeget és nagy tojáshozamot egyesíti. Ezt aztán még más fontos és érdemes nyilatkozatokkal fűszerezve, oda konkludál, hogy ezen nagy nemzetgazdasági célok elérhetése céljából a *sárgalábszárú tyúkokat a köztenyésztésből ki kell zárni és helyette a sötétlábszárú fajokat bevezetni.*

Uraim! és elsősorban cikkiró uram, engedjék meg, hogy ehhez én is hozzájáruljak, s ne vegyék rossz néven — ha az ügy jó érdekében s az igazsághoz hiven — itt némi helyreigazításokkal és jóhiszemű, jóakarátú útbaigazításokkal szolgálni kívánok.

Nagy igazság, sőt megdönthetetlen axioma az, hogy a sárgabőrű baromfi — ami viszont a sárgalábszár és sárgacsőrnek elmaradhatatlan kísérője — vágott állapotban nem olyan izléses külsejű, mint a fehérbőrű; a levágva szállított sárgabőrű baromfi meg pláne nyomába sem léphet a fehérnek, mert hiszen a sárgaszín a romlásnak, feloszlásnak-indultságnak a benyomását kelti a szemlélőben. Az is tény, hogy a sötét, kék vagy feketelábszárúak némi fölényvel bírnak fölöttük (vékonyabb a bőrük és fehérebb a húruk), de hogy azok ezekkel pótlandók, sőt kiszorítandók volnának, azaz, hogy csak a sötétlábszárúak volnának a köztenyésztésre alkalmasak, ezt — bocsánat — tagadnom kell.

A sötétlábszárúakkal fából csinálnánk vaskarikát . . . cseberből vederbe esnének. — Mert hiszen ezzel megint másik hibát, a sötétlábszárral mindig velejáró és soha semmi eszközzel ki nem irtható hibát — főleg ha, ami természetszerűleg szintén vele jár: a tollszín is sötét, pláne fekete — a kék bőrt és fekete tollakat hozzuk be. Kiküszöbölőnk egyet, s szereznék helyette két másik rosszat.

S ezek nagy hibák, mert a kékbőr teljesen diszkvalifikálja a baromfit és kiszorítja a piacokról; mert a kékszín még a hizott állatnál is a rosszul tápláltságnak, a soványságnak a jele. Hogy pedig a fekete tollak — nem is szólva a fekete lábszárakról — mily izléstelen, s főleg, hogy mennyi vesződséggel, időrabló munkával jár az eltávolítása, azt minden Sári és Mari, sőt minden magyar gazdaszony is tudja, hiszi és vallja.

Hogy a kochint, bráhmát és olaszt nem ajánlja cikkiró, azt nem csodálom. Mert hiszen a két első tényleg csak mint *fajta* bír értékkel; az olasz pedig pláne nem való nekünk, mert *kizárólag csakis tojót* és húst is sohasem lesz. De hogy a plymutot, sőt plána a wyandottot is pellengére állítja, azoknak húsmínőségét és gazdaságos voltukat kifogásolja, kétségbe vonja, ez azt a gyanút kelti bennem, hogy cikkiró úr sem a plymutot sem wyandottot nem ismeri; s azoknak tulajdonságairól, gazdaságosságukról vagy azért szerzte ezeket a rossz véleményeket, mert valami hitvány állatai voltak, vagy pedig csak hallomásból ítélte. Igaz, hogy sárga a bőrük, de evvel szemben annyi az érdemük, annyi a jó, jobb és legjobb tulajdonságuk, hogy ezek mellett az az egy hiba, ami végtére is nem főbenjáró bűn, teljesen háttérbe szorul; — szép asszonyban kicsi hiba nem nagy kár. Kérem uraim, a *wyandott* és a *plymut* ha nem is legelső, de határozottan elősmert kitűnő hústyúk.

Ugyan melyik is hát az első? Ez az, amire még felelni akarok; ez az, amit nem kifogásoltam volna, ha avval a bizonyos első-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Botételek előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

vel, az orpingtonnal állította volna szembe s akarná kiszorítani a sárga bőrűeket.

Igen, az orpington az első, s marad is nagyon sokáig, úgy lehet, hogy mindig is. Igen, ennek nagy melle, izletes, porhanyó combja van, vékony a bőre, fehér a húsa, fehér a bőre, de fehér ám a — lába is.

Konkolyi István.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Intenzív gazdálkodás.** Az intenzív gazdálkodásnak egyik leghatározottabb jele az, hogy a gazdaságok termelésüket nem egy két, hanem lehető sok termény produkálására bázisozzák, ami által a föld és munkaerő jobban kihasználódik s az időjárás és a piac viszonyainak káros szélsőségei lehetőleg távol tartatnak. Az intenzív gazdálkodás példáját láthatjuk az alábbi 4 szászországi gazdaságban, melyeknek termelése hektárokbán.

	München- hof	Hadmers- leben	Schlan- stätt	Lauch- stätt
Cukorrépa	25	109	230	112
Cukorrépa mag	40	4	30	112
Buza	120	197	200	100
Zab	50	62	60	37
Árpa	5	71	35	37
Burgonya	50	14	130	42
Borsó	50	24	30	37
Retek	—	124	105	30
Lucerna	—	—	—	50
Baltacin	—	22	—	—
Kukorica	—	—	—	3
Repce	10	—	—	—
Gyógy növények	10	—	—	—
Takács mácsonya	4	—	—	—
	424	617	860	468

Szépen megfigyelhető ezeken a birtokokon az, hogy milyen sokoldalú a termelés és változatos a vetésciklus az intenzív kezelt szász nagybirtokokon.

+ **Burgonya-vetőgumó.** Az apró — pláne — diónagyságu burgonyát jó vetőgumónak egyáltalában nem mondhatjuk, mert az ilyen apró gumón nemcsak kevés a rügyek (szemek) száma, hanem ezek fejletlenek is. Ennek következtében egy-egy gumóból kevés és viszonylag gyenge inda (hajtás) fejlődik és ezen viszonylag apró s kevés gumó képződik. De hát nincs szabály kivétel nélkül és az ideki kedvezőtlen burgonyatermeszre való tekintettel meg lehet tenni egyszer szükségből, átmenetileg, hogy a kis gumókat vetjük el. Mindenesetre azonban helyes lesz a rendes sor- és növénytavolságnál 10—10 cm.-rel sűrűbben készíteni a térszkeket és ősszel jól átválogatva a termést, vetőgumóul csakis a nagy (középnagy) gumókat kiválasztani, mert azt előre is kijelentem, hogy az apró vetőgumó után sok apró krumpli fog teremni. »K—k.«

+ **A konkoly befolyása az állatok tejelésére és egészségére.** Németországban a múlt években kísérleteket végeztek az iránt, mily befolyást gyakorol a konkoly, ha azt nagyobb mennyiségben etetjük, az állatok tejelésére és egészségi állapotára. A kísérletek folyamán előbb 600 kg. élősulyra számítva, naponta 2,5, később pedig más takarmánnyal keverve 500 kg. élősulyra 4—5 kg. konkolyt etettek fel, tehát sokkal nagyobb mennyiségeket, mint azt a gyakorlatban tenni szokták. Bár ezen etetést hosszabb időn keresztül folytatták, mérgező vagy káros hatást egyáltalában nem tapasztaltak az állatok egészsége tekintetében, még akkor sem, ha a konkolyt erjedő maláta-csírával és friss törkölyvel keverve alkalmazták. Sőt beteg vagy terhes állatok is minden baj nélkül megbirtak nagyobb kon-

kolymennyiséget, úgy, hogy ezen kísérletek alapján a konkolyt azon mennyiségét, mely a malomipari termékekben az erőtakarmányok útján az állatok elé kerül, ezek egészségére nézve veszélyesnek egyáltalában nem mondhatjuk.

Ellenben a konkoly igenis káros hatást gyakorol az ily módon takarmányozott tehenek tejéből készült vajra. Mert míg a tej maga, sem mennyiségileg, sem minőségileg lényegesen nem változik a nagyobb mérvű konkolytetés hatására, addig a vaj szemcsés; avas lesz s tartóssága csökken. De hogy e befolyás természetesen már a tejben is fellelhető, bizonyítja azon eset, hogy egy honi konkolyon tatott emse szoptatott malacai alig tudtak fejlődni.

Ezen tapasztalatokból kifolyólag tehát nagymennyiségű konkolyt tartalmazó takarmány tejelő tehenek számára nem ajánlható.

Dr. A. F.

IRODALMI SZEMLE.

A Magyar Remekírók új sorozata. A *Franklin-Társulat* magyar remekíróinak gyűjteményes kiadásában, irodalmunk e kincsesházában megjelent a hatodik sorozat, öt újabb kötetet gyarapítván ez irodalmi jelentőségű, nagyszabású gyűjteményt. A gyűjtemény VI. kötete, *Gvadányi és Fazekas* munkáit foglalja egybe, Négyesi László két bevezető tanulmányával. Gvadányi Falusi nótáriusát, Fazekas Ludas Matyját és 27 kisebb költeményét közli ez a kötet, megérdemelt népszerűségéhez juttatván újra irodalmunknak e két régi érdemes alakját. A XXVII. kötet, a mely az új sorozat második kötete, *Vörösmarty* munkáinak befejező kötete a gyűjteménybe. A *Dramaturgiai Lapokat* közli, a nagy költő drámabírálatait, játékszini krónikáit és ez irányú elméleti fejtegetéseit, részletes betűrendes tárgy és névmutatóval. E hatkötetes *Vörösmartyt Gyulai Pál* avatott keze rendezte sajtó alá. Az új sorozat harmadik kötete, a gyűjtemény XXXIX. kötete, *Tompa Mihály* balladáit, beszélyeit és regéit foglalja össze. A gyűjteményben ez a harmadik Tompa kötet. *Lévay József* rendezte sajtó alá. Legérdekesebb az új sorozat két utolsó kötete, a *Madách* kötet és az *Arany László* kötet. Amaz a gyűjtemény XLIX. kötete *Alexander Bernát* állította össze. *Az ember tragédiáján* kívül Madách költeményeinek legjavát közli, gyönyörű bevezető tanulmányal, a mely beavatja az olvasót e nagy bölcselmi költőnk megértésébe. Az *Arany László* kötetét, *Kozma Andor* rendezte sajtó alá. A költői művek közül az *Elfridát*, a *Déliabok hőseit* és a *Húnok harcát* közli, s *Arany László* tanulmányaiból a legértékesebbeket. Nagyon becses *Kozma Andor* bevezető tanulmánya, amely magvas tömörséggel s nagy művészetrel rajzolja meg e jeles írónk élet- és jellemrajzát. Ez új sorozattal együtt immár harminc kötetből áll a *Magyar Remekírók* nagyszabású gyűjteménye. Becses házi könyvtár már is, a mely a magyar szellem kincseit teszi a családok kincseivé. Csupa diszes kiállítású, gyönyörű kötet. Az írók és költők arcképeit *R. Hirsch Nelli* rajzolta meg, nagy művészettel. Az 55 kötetes teljes gyűjtemény ára 220 korona; megrendelhető pár koronás havi részletfizetésre is.

Az „Állategészség” című állategészségügyi és állattenyésztési folyóirat, melyet dr. *Rätz István* állatorvosi főiskolai tanár szerkeszt, IX. évfolyamának januári száma igen tanulságos cikket közöl dr. *Olt Ádám* giesseni egyetemi tanártól a *sertésvész okozójáról*; dr. *Weiser István* a mesterséges takarmányokban előforduló fölös szénsavas mész hatásáról, dr. *Zimmermann Ágoston* pedig a borsókakórság

csökkenéséről és a fejtartószijjról értekezik. Ezek után az állategészségügyről és állatforgalomról, a tenyésztésről és állatértékesítésről, a takarmányozásról és állatápolásról, a húsról és annak vizsgálatáról, a tejtermelésről, állatvásárokról stb. találunk benne számos gyakorlati jelentőségű kisebb közleményt, melyek főleg az állattenyésztéssel, hizlalással és tejtermeléssel foglalkozó gazdaközönségre igen tanulságosak. Az *Állategészség* havonként 32 oldalon, illusztrálva jelenik meg. Előfizetési ára 6 korona, mely a kiadóhivatal címére (Budapest, VII. Rottenbiller u. 23.) küldendő.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató-választmánya 1905. évi január hó 18-án, (szurdán) d. u. 1/2 órákor — *Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében* — rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Tárgyak:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Pénztári jelentés.
3. Miniszteri leiratok:
 - a) a tokaj hegyaljai borok hamisítása tárgyában;
 - b) Csérer Lajos vándor-szaktanár ügyében.
4. Országos Magyar Gazdasági Egylet átirata cukorrépa termesztési szerződések ügyében.
5. Torontáli gazdasági egylet meghívója gazdaggyűlésre.
6. Magyar Gazdaszövetség felhívása be lépésre.
7. Erd. Falkavadász Társ. átirata versenydíj adományozásért.
8. Állatorvosi nemzetközi kongresszus rendezősége; programm.
9. Képviselő tagok küldése a gazd. egyletek szövetsége végr. bizottságába és közgyűlésére,
10. Közgyűlés napjainak kitűzése.
11. Ülés napjáig beérkező tárgyak.
12. Esetleges indítványok.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kérjük az előfizetéseket beküldését!

Nemzetközi állatorvosi kongresszus Budapesten.

A VIII. nemzetközi állatorvosi kongresszus bizottsága nevében *Makfalvy Géza* államtitkár, a bizottság elnöke, dr. *Hutyra Ferenc* állatorvosi főiskolai rektor, ügyvezető alelnök és dr. *Rätz István* tanár, főtitkár aláírásával, most küldetik szét a kongresszusra szóló meghívó és annak tárgysorozata. A kongresszus az 1905. évi szeptember hó 3-tól 9-ig fog ülésezni s nemzetközi jellegére való tekintettel az előadások és tárgyalások magyar, német, francia és angol nyelven fognak folyni. Rendes tagokul a kormányok és hatóságok képviselői és kiküldöttei, továbbá az egyetemek, állatorvosi és gazdasági főiskolák egészségügyi intézetek, állatorvosi és gazdasági egyesületek kiküldöttei, továbbá állatorvosok és orvosok iratkozhatnak be, rendkívüli tagokul pedig gazdák és gyógyszerészek vehet-

Szőlők rigolozását gözökével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

nek részt, ha mint kiküldöttek nem tartoznak a rendes tagok sorába. A tagsági díj 20 korona. A tagok egyaránt résztvehetnek a kongresszus valamennyi ülésén s magkapják az összes kiadványokat és főjelentést. A magyar közönség részére azonkívül külön kötetben ki fognak adni azok az előadások is kivonatosan, amelyek idegen nyelvek, hogy így a tárgyalások egész anyagát megismerhessék azok is, akik az illető nyelvet nem értik.

A szorosán vett állategészségügyi kérdéseken kívül, amelyek mint gyakorlatilag legfontosabbak, az eddigi kongresszusokon tárgyalattak, több tudományos és gyakorlati tekintetben is fontos élettani, egészségügyi és kórtani kérdés is felvetetett a tárgysorozatba. Ennek megfelelőleg a kérdések három szakosztályba osztattak be, még pedig olyan módon, hogy az állategészségügyi szakosztály kérdései együttes üléseken, az élettani és kórtani szakosztályba tartozók pedig szakosztályi üléseken kerülnek tárgyalásra.

Az első szakosztály az állatbiztosítást, az állategészségügyi értesítők szerkesztését, a tuberkulin és mellein reakció elbírálását, a gümőkór ellen való védekezést és védőoltást, a száj- és körömfájás elleni védőoltást, a lép-fene esetén alkalmazandó forgalmi korlátozást, a veszettség irtását és az állatorvosi kongresszusok jövőbell alakulását fogja tárgyalni. Az élettani szakosztály a tejkezelést, a lefőltözt tej tápláló értékét, a hús és készítményeinek vizsgálati módszereit, a melasse-takarmányozást, az istálló és az almozás higiéniáját, az istállózás és a legeltetés élettani jelentőségét öleli fel. A kórtani szakosztályban az ember és az állatok gümőkórjának egymáshoz való viszonya, a gümőkóros fertőzés módjai, a tej és termékeinek gümös fertőzőképessége, a gümöbacillushoz hasonló saválló baktériumok, az állati fertőző betegségek savgyógyomódja, a háziállatok rákja, a tüdő-takonykór, a tropusi betegségek, a végtagok okozta betegségek, az állati élőködők mérgező hatása, az állatokról emberekre átragadó betegségek és az ellési bémulás kerülnek tárgyalásra.

Az előadók között ott látjuk a világ is, mert szakemberei közül csaknem mindazokat, akik az állategészségügy, az állati fertőző betegségek és az összehasonlító orvostan kérdéseivel foglalkoznak. Ausztriából *Csokor*, *Schindlerka*, *Sepielmann* tanárok, *Binder* osztálytanácsos, *Rudovszky* állategészségügyi előadó; Németországból: *Lydtin*, *Loeffler*, *Schütz*, *Daman* és *Roedel* titkos kormánytanácsosok, *Schmaltz*, *Sobernheim*, *Eber Casper*, *Joest*, *Malchums*, *Edelmann*, *Pusch*, *Kitt* és *Olt* tanárok, *Lorenz* állategészségügyi főtanácsos; Franciaországból: *Laveran* és *Arloing* a francia tud. akadémia tagjai, *Blanchard* egyetemi tanár, *Valleé*, *Neumann*, *Galtier*, *Cadéac*, *Leclairche*, tanárok; Olaszországból: *Ferroncito* a turini orvosi akadémia elnöke; Belgiumból: *Stubbe* földmivvelésügyi miniszteri előadó és *Lienaux* tanár; Norvégiából: *Malm* miniszteri előadó; Dániából: *Bang* és *Jensen* tanár, Arup miniszteri előadó; Hollandiából: *Thomassen* tanár és dr. *Fong* igazgató; Svédországból: *Kjerrulf* miniszteri előadó; Angliából: *Cope* a földmivvelésügyi miniszterium osztályvezetője és *Mettan* tanár; Oroszországból: *Happich*, *Rajevszky* és *Eladimirov* tanárok; Romániából: *Babes*, *Riegler*, *Hotas* tanárok és *Furuna* a miniszterium állategészségügyi előadója; Amerikából: *Lignières*

tanár; Afrikából: *Theiler* bakteriologiai intézeti vezető és *Rickmann* tanácsos tartanak előadást. Végre az előadók között találjuk *Miklós* Ödön országgyűlési képviselő, v. államtitkárt, aki az állatbiztosításról tart előadást, *Hutyra* Ferenc, *Rätz* István, *Preis* Hugó, *Cselkó* István, *Ujhelyi* Imre, *Kovácsy* Béla tanárokat, *Fáy* Aladár kir. közegészségügyi felügyelőt, *Táray* János és *Kocourék* Ferenc kir. állategészségügyi felügyelőt és még sok más jeles buvart a hazai és külföldi szakemberek sorából.

A tárgyalásra kitűzött kérdések fontossága és az előadók nevei biztosítékot nyújtanak aziránt, hogy a kongresszus tárgyalásai a szakkörök érdeklődésére teljes mértékben érdemesek lesznek és a VIII. nemzetközi állatorvosi kongresszus méltán fog sorakozni az eddig lefolyt hasonló célú nemzetközi értekezletekhez.

— **Elöléptetés.** A földmivvelésügyi miniszter *Szász* István kolozsvári állattenyésztési felügyelőt és helyettes telepítési felügyelőt a VIII. fizetési osztályba nevezte ki. Őszintén gratulálunk *Szász* Istvánnak ehhez az előléptetéshez, mert kellő mértékben kell méltányolnunk azt a nagy és eredményes munkát, melyet *Szász* István az erdélyrészi állattenyésztés és telepítés ügyének föllendítésénél végzett és végez folytonosan.

— **A gyakorlati gazdatiszti vizsga elhalasztása.** Lapunk egyik korábbi számában jeleztük már, hogy a gyakorlati gazdatiszti vizsgát az általános képviselőválasztás miatt valószínűleg el fogják halasztani. A kolozsvári gazdasági tanintézet igazgatóságától nyert információ alapján most tudhatjuk az érdekelt gazdatisztekkel, hogy a vizsga január 30.—február 4. helyett február 7.—11.-én fog megtartatni.

— **Az E. G. E. népies gazdasági előadásai.** A kigazdák szakoktatásának azt a módját, melyet a földmivvelésügyi miniszter segítségével gazdasági egyesületeink már évek óta sikerrel végeznek, az E. G. E. az idei télen is folytatni fogja, amennyiben 11 kolozsvármegyei községben fog népies gazdasági előadásokat rendezni. Eddigél ezen előadások helyei a következőkben vannak megállapítva: Bács, Szucsák, Válaszút, Bonchida, Kalotaszentkirály, Damos, Ketesd, Magyar-Bikal, Gyalu, Magyar-Fenes és Kolozsvár. A múlt év takarmánytermelési viszonyai és az idej takarmányozási nehézségek következtében mindezen községekben a takarmánytermelés és a takarmányozás okszerű módjairól fognak előadások tartatni. Az előadások január 15-től kezdődően több héten át fognak folyni.

— **A mezőgazdasági háziipar előmozdítása Kolozsvármegyében.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet a földmivvelésügyi miniszter támogatásával a folyó év telén is hathatós tevékenységet fog kifejteni a mezőgazdasági háziipar fejlesztésére. Az idén nem tanfolya-

mokat fog rendezni, hanem közvetlen támogatásban fogja részesíteni az eddigi tanfolyamok azon tanulóit, akik a kosárfonás mesterségét tisztességesen megtanulták és tudják. Ezen célból 5 kolozsvármegyei község, és pedig Bács, Györgyfalva, Kalotaszentkirály, Magyar-Bikal és Magyar-Fenes községek erre alkalmas kigazdáinak nyers anyagot és eszközöket oszt ki olcsó áron, még pedig olyanképen, hogy ezeknek árát az illetőknek csak a kész kosáráru eladása után kell majd kifizetniük. Gondoskodik az E. G. E. arról is, hogy minden községekben egyöntetűen, a kereskedelem által kívánt tömegárút készítsenek és hogy azok megfellelően értékesíthessenek. Így nemcsak az idej szűkviszonyú esztendőben nyújt sok embernek módot a keresetre, hanem egyúttal megkedvelteti és meghonosítja a háziipari foglalkozást is.

— **Népies gazdasági előadások Alsó-Fehérvármegyében.** Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület az 1905. év folyamán a következő népies gazdasági előadásokat rendezi: Tövisen, január hó 15-én délelőtt 10—11. *Székelyhidy* Viktor: Az okszerű takarmányozásról. Délelőtt 11—12. *Dezső* Miklós: Az ojtványászólók telepítéséről. Balázsfalván, január hó 22-én délelőtt 10—11. *Fekete* Negrutiu János: A mezőgazdaság köréből. Délelőtt 11—12-ig *Fleischmann* Márkus: A ragályos állati betegségek ismertetéséről. Alvincen, január hó 29-én délelőtt 11—12. *dr. Szaniszló* Albert: A növényélet köréből. Felenyeden, február hó 5-én d. e. 11—12 *Dezső* Zsigmond: Hogyan gazdálkodhatik haszonnal a parasztagazda? Magyarbükösön, február hó 12-én délelőtt 10—11. *Gálffy* János: A szőlészet köréből. Délelőtt 11—12. *Szűcs* Elemér: A rét és legelők kezeléséről. Háziipari tanfolyamokat rendez Lőrinczrévén február hó 2-dikától március hó 5-éig. Miriszló és vsjason továbbképző tanfolyamot mesterek alkalmazása nélkül, csak anyag-segéllyel.

— **Gazdasági szakoktatás Szolnok-Dobokamegyében.** A szolnok-dokokamegyei gazdasági egyet december hó folyamán 45 községben a takarmányféleségeknek takarékosabb és jobb kihasználásáról és a hallgatóság által kérdés tárgyává tett ügyekről kiküldöttjei után gazdasági előadásokat, jobban mondva barátságos megbeszéléseket tartatott. amidőn egy házilag előállítható szecsakavágó munkában is be lett mutatva. Ezen előadások iránt nagyon változó foku volt az érdeklődés, mely első sorban attól függött, hogy létezik-e takarmányhiány a községben és hogy a község értelmisége (lelkész, tanító és jegyző) az irással nehezen hozzáférhető népet szóbelileg felvilágosította é a kiküldés céljáról. Az érdeklődés milyenségére nézve némi tájékozást nyújtanak a következő adatok. A jelen volt kigazdák száma: Somkereken 80, Sajószentandráson 50, Sajó-Keresztúron 60, Sajóudvarhelyen 40, Sárváron 60, Kerlésen 120, Omlásalján 30, Árpástón 100, Magyardécsében 160, Felsőkosályon 20, Hollómezőn 45, Alsókosályon 65, Kaplyonban 20, Kackón 35, Szelecskén 15, Felőrben 30, Alsóilosván 35.

— **A takarmány- és tengerihány Erdélyben.** Több helyről vett értesülés alapján megállapíthatjuk, hogy a takarmányhiány már

A leg-
bizto-
sabb

a budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által megvizsgált és ólomzárolt

Lóhere és
Lucerna-
mag,

1468

mely kiváló minőségben és jutányos árban beszerezhető

HALDEK

magnykereskedésben, József főherceg ö. es. és kir. Fensége udvari szállítójánál

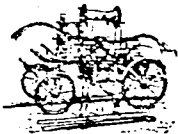
Budapest,
Károly-körút 9. sz.

KÖHLER ISTVÁN tűzoltószér-, szivattyu- és gépgyára

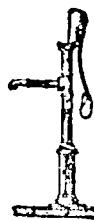
1466

(ezelőtt GEITTNER és RAUSCH-czég tulajdona)

Gyár: X., Kőbánya, Felső Vaspálya-utca 5. BUDAPEST, Iroda és mintaraktár: VII., Erzsébet-körút 34.

Fecskendők, kútszivattyúk, szivó- és nyomó-tömlők, létrák, fáklyák jelző szerek, egyéni felszerelések. — Árjegyzék és költségelírányzatokkal díjmentesen szolgál.

és a tengeri hiány, mint emberi táplálék hiánya még nem érezhető olyan mértékben, mely bármely irányban is közvetlen veszedelemmel járna. Azok a gazdák, akiknek állatállományukhoz mért takarmányuk nem volt elegendő — és mennyi volt ilyen! — részben csökkentették az állatállományt már korábban, részben a takarmány pótlásáról gondoskodtak. Az első nagy kár, a második nagy költség mezőgazdaságunkra nézve — de félig-meddig túl vagyunk rajta. A kormány is, a vármegyék is részt vettek a takarmányhiány okozta baj enyhítésén. De a rossz tengeri termés hatását még csak ezek után fogja megéreznünk hazarészünknek főként kiscsajd lakossága és az államra, a vármegyékre, de az egyesekre is még csak ezután fognak elkövetkezni a fekete napok, amelyek ellen már most kell dolgozni. Több bizonyosságunk van arra nézve, hogy közép- és nagybirtokosaink nem kis áldozatkészséget fejtenek ki a fenyegető inség elhárítására; így legutóbb arról szereztünk tudomást, hogy gróf Bethlen Géza, akinek mező-szakáli gazdaságában 1904-ben úgyszólván semmi tengeri se termett és aki gazdasága és háztartása részére is kénytelen volt venni a tengerit, minden cselédje részére, aki az elmúlt évben gazdaságában szolgált, még ha nem is maradt további szolgáltatásban, minden hold tengeri-vetés helyett 20—20 véka tengerit adott a pénzen vett tengeriből, hogy a táplálék hiányát ne érezze oly nagyon a szegény nép. Nemes tett és utánzásra méltó példa ez.

— **A Székelyföld tenyésztete.** A székely népsegítési akció egyik már eddig is szép sikereket látott eszköze, hogy a székelyföldön jobb tejelő teheneket tenyésztessen és kedvező fizetési módok mellett a székely kiscsajdok kezébe juttasson. A múltban 407 kiscsajdának 515 tehén beszerzésére nyújtott a székelyföldi kirendeltség módot, 1904-ben pedig Maros-Torda, Udvarhely, Háromszék. Csik, Kisküküllő 671 gazdájának 824 tenyésztetén és tenyész-üsző vásároltatott, a mi több községben a szarvasmarha tenyésztést emelni fogja. Tallian földművelésügyi miniszter a múlt évi tenyész-tehén-vásárlásokra az országos szarvasmarhatenyésztési alaphól 200.000 koronát engedélyezett.

— **Komlótermesztési jövedelmek 1904. évben.** Alig 8 év alatt 630 k. holdról 1089 k. holdra szaporodott az ország komlósterülete és pedig Erdélyben 411,5 k. hold, az Alföldön 529,5, a Dunántúl 130 s a Felvidéken 18 k. hold lett. Múlt évben kat.-holdanként a szárazság miatt átlag csak 261,8 kgr. termett, a legtöbb termés 800 kgr. volt; az értékesítésnél a mm.-kenti átlagár 338 kor., a legmagasabb ár 460 kor. volt! A haszon számításnál az orsz. átlagok szorzatából 884 korona nyers, illetve 484 kor. tiszta jövedelem esik; a legnagyobb ár s az átlagtermés számok viszonylatából 804 kor. a tiszta jövedelem, a legnagyobb termés s az átlagárszámok viszonylatából pedig kétezer koronán felüli tiszta nyereség mutatkozott.

— **Gyapjuminta-küldemény.** Dr. Rodiczky Jenő, a m. kir. gyapjuminősítő intézet igazgatója, igen érdekes gyapjuginvenciót állított össze. 177 számból áll eddig a gyűjtemény és uedig budapesti piaci merino gyapjak, miskolci piaci gyapjak, losonci piaci gyapjak, budapesti piaci cigája és racka gyapjak. Egyes gyárakban feldolgozott tipikus gyapjak. Osztályozott gyapjak és féltermékek (Ausztrália, La Plata, magyar, magyar és német, ausztrál-ázsiai, Rambouillet, levantei, timár gyapju, timár dög- és bőr-gyapju, gyapju hibák, gyapjukezelési hibák). Egyes bundák osztályozása a hirnevesebb magyar juhtenyésztetekből. A gyártás menete a rongytól kezdve a posztókig a magyar posztó gyárakban. Pamutfonalak, cernák és selymek. A külföldi gyapjupiacok jellegzetes gyapjai, gyapju pótszerek, műgyapjak. A 177 szám alatt mintegy 2000 tétel van és Rodiczky az ő hangya szorgalmával, nemzetközi látkörével és nagy tudásával, egy a maga nemében páratlan gyűjteményt állított össze, a melyre bármely művelt ország legelső tanintézetei és múzeumai is büszkék lehetnének. Ezen gyűjteménnyel kiegészítve az országos gyapjuminvenció-intézet, a gyapju szakmában legelső rangú intézetté fejlődött, a melyre Magyarország büszke lehet. Megjegyezzük, hogy ez az itt rövid vázlatban ismertett gyűjtemény csak az első sorozat és így remélhetjük, hogy a már is remek gyűjtemény még további kiegészítést fog nyerni.

— **Megegyezés a német kereskedelmi szerződésnél.** Az állategészségügyi egyezmény kérdésében kedden a magyar és osztrák küldöttek és a német kormány képviselői között a megegyezés megtörtént. Bülow gróf birodalmi kancellárnak a kereskedelmi szerződési tárgyalások állásáról való nyilatkozata, amely

már a napokban jelezte, már meg is történt, ha nem is magán a birodalmi gyűlésen, amely mai ülésében rezolúciókkal foglalkozott, de a pártok szeniorjainak az ülést megelőző értekezletén, a melyen Ballestrem gróf elnök közölte a pártokkal a birodalmi kancellártól vett azt az értesülést, hogy biztos kilátás van arra, hogy a német-osztrák magyar kereskedelmi szerződés egy hét alatt perfekt lesz. Az elnök hozzátette, hogy egy hét fog még eltelni a szerződések kinyomatásával, úgy, hogy legkésőbb tizenégy nap múlva az összes kereskedelmi szerződések a birodalmi gyűlés elé fognak terjesztetni. Ezután a német kormány meg fogja kezdeni a tárgyalásokat a tarifa szerződéses államokkal, majd azon államokkal, a melyekkel pusztán a legtöbb kedvezmény biztosításának viszonyában áll. A szerződések közzététele valószínűleg a birodalmi gyűlésen leendő előterjesztést megelőzőleg fog megtörténni. Érthető kíváncsisággal várjuk ennek a szerződésnek közzétételét.

— **Baromfikeltető gépek bérbeadása.** Egy hamburgi lakos azzal az ajánlattal fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy hajlandó magyarországi baromfitenyésztőknek baromfikeltető gépeket kölcsön adni, darabját 5—8 korona havi bér mellett. A gépek egy alakulól félben levő német konzorcium tulajdonát képezik, a mely egyuttal szélesebb alapokra kívánja fektetni a Németországba irányuló baromfikivitel. A beadványt kellő elbírálás végett a miniszter a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének küldte meg, a mely nemrégiben behatóan foglalkozott a kérdéssel s elhatározta, hogy az illető hamburgi lakossal tárgyalásokba bocsátkozik.

— **Vasúti kedvezmény a gazdáknak.** A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben azt kéri, hogy az ország gazdaságának számára bizonyos vonalszakaszokra érvényes évi bérletjegyek hozassanak forgalomba, a melyek jelentékenyen alacsonyabb áruknál fogva a gazdaságoknak is hozzáférhetővé volnának téve. Az egyesület, amely támogatás végett kérelmét az összes vidéki gazdasági egyesületeknek megküldötte, azzal okolja meg ezt a kérését, hogy az évi bérletjegyek csak a kereskedők által vétethetnek igénybe.

— **A kendervetőmag biztosítása.** Az utóbbi években fokozottabb mértékben tapasztalták, hogy a kendervetőmag megbízhatatlansága miatt a termés nem kellően sikerült. Hogy ez ne ismétlődhesse, a földművelésügyi

„AGRÁRIA”

magyar gépforgalmi
részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen téglacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekfejek.

Porvédő kerekek

Acél gerendély.

Rövidített leveleim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönyeim: „Agraria” Budapest,

Tiszta acélanyag
s a j á t
hámorainkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Szalay Gyula

Műszaki-gazdasági cikkek, gépolaj és
 vetőmagvak
 nagykereskedése,
Budapest, V., Perczel Mór-utca 2-ik szám.
 (Szabadság-tér 13.)

Legjutányosabb árak mellett szállit: *arankamentességre* államilag
 ölmészolt Lóhere és Luczernamagot,
 bármilyen kis mennyiségben is, eredeti quedlinburgi
 Répamagvakat, Bükkönyt, Nyulszapukát
 s mindennemű takarmány- és gyepfűmagot, ugyszintén
 GÉPOLAJOKAT, KOCSIKENŐT, ZSÁKOT, PONYVÁT,
 LÓFOKRÓCZOKAT
 s minden egyéb gazdasági cikket. 1459

minisztérium megfelelő intézkedéseket tervez arra, hogy a kisgazdák, különösen ott, a hol gyári feldolgozásra termelnek kendert, megbízható vetőmaghoz jussanak, illetve ilyent maguk termeljenek. Az erre vonatkozó utmutatás rövid néhány nap múlva az érdekelt gazdaközönség kezében lesz.

Szövetkezetek Franciaországban.
 Hogy a szövetkezeti mozgalom által a gazdasági élet legtöbb terepében milyen nagy és hasznos alakulást lehet előidézni, annak tanubizonyosága a francia földművelésügyi miniszternek a köztársaság elnökéhez betérjesztett jelentése, melyben 1820 biztosítási gazdaszövetkezet megalakulásáról számol be, amelyeket sikerült állam támogatással életbeléptetni. Ezekből 4702 állatbiztosító szövetkezet, állatvisszbiztosító 27, 83 tűzbiztosító, 16 jégbiztosító és baleset ellen biztosító 2. Ezen világszerte feltűnést okozó nagy szövetkezeti mozgalom egyszerűen akként állott elő, hogy a francia kormány minden újonnan keletkező ily szövetkezetnek 500 frank segélyt utaltványozott ki az első megalakulás költségeire; és ezen felül a törvényhozás kimondotta rájuk a betét- és adómentességet. Így jött létre a valóban gyorszerű eredmény. Ezek a szövetkezetek 250.048,217 frank értéket biztosítanak. Az eredményt, mint kiemeltük, az állam jótékony beavatkozása mozdította elő.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet”

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére

 ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármennemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyennemű jelzálogkölcsönt pénzügyi célokra közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem tűni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes — akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányáügynökség.
 Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.
 Cheque számla: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállit csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
 Gőzmozgató-készleteket,
 Tolókerék-rendszerű vetőgépeket,
 Egytetemes acél-ekéket,
 Gazdasági malomberendezéseket,
 Tejgazdasági gépeket,
 Fűrészyári berendezéseket.
 Szecskavágókat, 1461
 Répavágókat,
 Morzsolókat,
 Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztési gépek és eszközök, tejtelepek, cukuran-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmanyok, Dermelasse, zsák, ponyva stb. stb.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
 Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményyt. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek. 3%-os és 4%-os nyeresémetkötvények

Irodalmi jelentés! Megjelent **KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA**
 Könyv-, mű- és zeneműnagykereskedésében

az 1905. évre szóló
Hasznos Könyvnaptár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felöleli a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnaptárban előforduló műveket

csekély havi részletfizetésre szállitjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű díjtalanul és bérmentve segédkönyvet mindenkinek küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölelő gazdag tartalmu könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket. **Czégünk**, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálalni, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükségletét előnyös fizetési módokat, csekély részletek mellett beszerezhesse.

Tessék kérni az 1905. évi Hasznos Könyvnaptárt díjtalanul és bérmentve!

Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa

● Könyv-, mű- és zenemű- ●
 nagykereskedés és kiadóvállalat

Budapest, Ujvilág-utca 16.

— A „Fiumei kávébehozatali Társaság,”
 kolozsvári fióktelepe, Mátyás királytér 12.
 szállit bérmentve és vámmentesen *eredeti fiumei árakban kávé, teát, rumot, francia és hollandi liqueurokat, csokoládét, cacao.* 1436.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

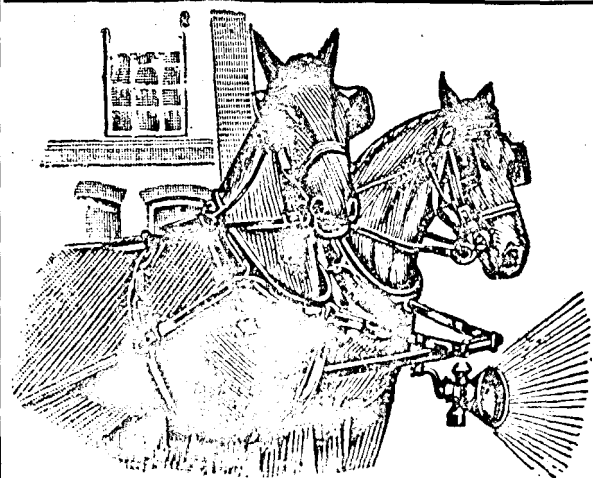
Felolós szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Acetylen-Lámpák,

ugymint asztali-, kerti-, udvari-, istálló-, konyha-, kézi-, bánya-, valamint kocsirud-, kocsiodal-, kocsipózna-, kerékpár- és automobil-acetylen-lámpák legnagyobb választékban:

Miklós Testvérek nagykereskedésében,
 BUDAPEST, VI., Gyár-utca 20. sz. (Andrássy-út sarok.)

Árjegyzék, ingyen és bérmentve.   Telefon 16-37.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

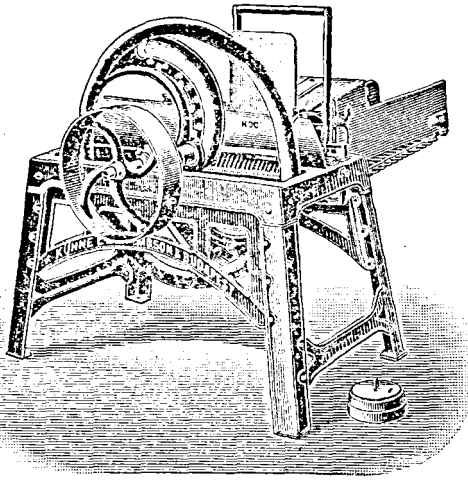

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

1458

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, ipari czélokra alkalmas compound lokomobilokat, szesz- és benzin-motorokat,

MILLENIUM fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Legujabb, könnyű hajtású, egyszerűen kezelhető és nagy munkabírásu

„TUBULÁR” tejfőlöző gépek kézi és gőzhajtásra,
Szeeskavágó és Répavágógépek elismert, gondos ki-
vitelben készülnek**KÜHNE E.** mezőgazdasági gépgyárában **MOSONBAN.**Kiváló munkabírásu „RAPID” daráló gépek és
TENGERI MORZSOLÓK kézi és erőműhajtásra.

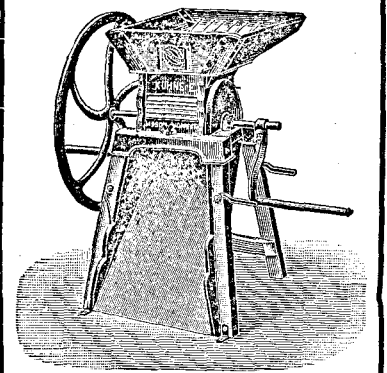
Burgonyamosó és osztályozó gépek,

TAKARMÁNYFÜLLESZTŐK, TELJES TAKARMÁNYBEREN
DEZÉSEK, ERÉK, BORONÁK, ROSTÁK, KONKOLYOZÓK,

Bevált hirneves „MOSONI DRILL” tolókeresek rendszerű sorvetőgépek.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.

1333

Sarmasági uradalomba

Egy

gazd. gyakornoki állás

üresedésbe jött, pályázhatnak oly egyének, kik a kolozsvári
gazd. tanintézetet sikerrel végezték.Még kívánatik a józan élet, pontosság s a szigorú rend
fentartása. A pályázó küldje folyamodványát és bizonyítvány
másolatát alábbi címre:

Sarmasági uradalom

Paula tanya,

Posta-távirda SARMASÁG

R. BIRÓ BALÁZS,
uradalmi intéző.

1482

Erdélyi születésű, de 12 év óta az
alföldön alkalmazott uradalmi kertész, első-
rendű jártassággal a kertészet, szőlé-
szet és pinczekezelés minden ágában,
mírói jó bizonyítványai tanuskodnak. Mivel
visszakivánczik Erdélybe, tehetségének meg-
felelő alkalmazást keres. Zárt levélbeli megke-
reséseket kér **Jakab János urad.** kertész
Tompa, u. p. **Battonya, Csanádm.** 1480

KONKOLYI ISTVÁN

mérnök

fajtyúk-tenyésztete

Krompach-vasgyár.

Valóban elsőrendű, telivér tör-
zseimnek csiraképességre kipróbált
keltő tojásai darabonként:

Sárga orpington 1 kor. 1327

Fehér orpington 1 kor. 50 fill.

Kendermagos plimúth 50 fill.

Patent csomagolás 1 kor., törött tojást
ingyen kicseréljük.Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi
superfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szu-
perfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:**Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál**Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérések intézendők.
Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzőke lapunk minden számában található!

(1477)

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 3.

Sürgönczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs, hajtószijszjak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által oltalmazott legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberr-dorfi répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigai mag után először termelt kitűnő lenmagot, bal-tacint, székely tengerit, hanna árpát, duppani zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árak mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés, stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a Királyhágón tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbízáás érkezett.

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk. 1018.

A Magyar Gazda Könyvtára.

A „Falusi Könyvtár“ a gazdaság minden ágából képekkel ellátott ismertetések közöl. A könyveket elsőrang u gazdasági szakírók írják. — Egy-egy füzet ára 1 korona.

Földművelés.

A földművelés alapelvei.
Gazdasági trágyaisme.
A termőföldről.
A műtrágyázás vezérfonala.
A szántás és vetésről.
Mezőgazdasági káté

Haszonkertészet.

A házi kertek berendezése.
A kis konyhakertésznő.
A kis konyhakertész

Haszornövények termelése.

A gazdasági és haszonnövények termelése.
Kereskedelmi növények.

Ipari és keresk. növények.
A burgonya és czukorrépa.
Dohánytermelés.
Gyógynövények.
Komlótermelés.
Takarmánynövények.
A kendertermelés.
Seprőczirok termelése.

Gyümölcsstermelés.

A kis gyümölcsstermelő.
Gyümölcsfatermesztés.
Bogyós gyümölcsök.
Dinnyetermesztés.

Hasznos és kárték. állatok.

A gazda, kertész és erdész

leghasznosabb állat-barátai.
Káros rovarok ismertetése.
A phylloxera, a koloradó-bogár és a vértetű.
Növénybetegségek.

Szőlőművelés és borászat.

A szőlőművelés kátéja.
Borászat és pinczegazd. káté.
Az előrehaladt borkezelés.
Védekezés a szőlő ellenségei és betegségei ellen.

Állattenyésztés.

Az egészséges állatok gondozása és a betegek ápolása.

A sertésenyésztés.
A sertés nevelése stb.
Az állat és élete.
A szarvasmarha-tenyésztés.
A lótenyésztés és lógondozás, 2 füzet.

A juhtenyésztés és gyapjúisme.

A tengerinyul tenyésztése
Apró majorság.
A szarvasmarha tenyésztése és hasznosítása, 2 füzet.
A juhtenyésztés alapvonala.

Méhészet, selymentenyésztés.

Magyar méhészkönyv.

Szederfa és selyemhernyó-tenyésztés.

Gazdálkodás.

Mezőgazdasági káté.
Mezei gazda naptára.
Miként emelhetjük gazdaságunk jövedelmét.

A szarvasmarha haszonvétel.
A gyümölcs értékesítése.
Gazdasági számvitel.
A száraz építész.

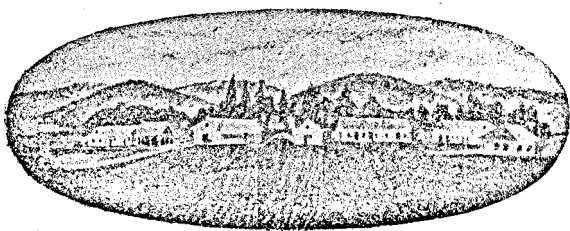
Ügyes-bajos ember könyve, 2 füzet.

A kisgazda tanácsadója.

Kaphatók: LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (Wodianer F. és Fia) Részvénytársaságnál BUDAPEST, V., Andrassy-út 21. sz.

és minden könyvkereskedésben.

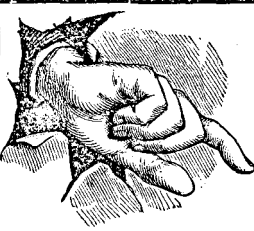
1463. I.

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czim a kiadóhivatalban megtudható. 1415

A czimre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Bergueran-fils leghíresebb páris gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület,

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1356

A legjobb uj, egyszer
használt

ZSÁK,

vizhatlan PONYVA a legolcsóbban kapható

FISCHER J.

ponyva- és zsákáruházában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31–33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

széna- és szalmaszállítás-hoz a legjutányosabb kölcsöndíj mellett 1451

A legszolidabb kiszolgálás.

Jutányosan eladó

Százados

uj marhamérlegek

1500 klgr. hordképességu erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles,

Uj szekér

hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejü százados, toló súlyyal 4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Becserélek

ócska marhamérszákat uj hidmérlegekre. — Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ mérleg-műszerész.

Budapest, VII., Dohány-utca 78.

RÁCZ GYÖRGY a teletcska magaslatán fekvő kulai jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét bérbe vettem, amiről a nagyérdemű közönséget értesítve megjegyzem, hogy főtörekvésem lesz a legszolidabb kiszolgálás

lás a fajtisztaság megőrzése a jolánföldi szőlőtelep jóhírnevének ápolása Egyben jelzem, hogy a szőlőtelepen kapható: 1. Szokványminőségű gyökeres és sima zöldajtvány. 2. Amerikai és európai gyökeres és sima vessző. 3. Gyümölcs-,

kajszin- és barackfák, Gleditsia és minden más felülmuló **Maclura Aurentiaca** élősövény.

MANHOLD KÁLMÁN nagybérlő, Kula, Bácsm, 1456

Világhírű!

a „**REKORD**” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63cm. nagyságban ára **20 korona.**
Legfinomabb kivitelű **Blom-, Platin- és krétarajz** ára **5 kor.**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen**, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. (1832.)

„**REKORD**” festészeti műintézet

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 46.

Eredeti Osers és Bauer-féle

Benzinmotorok és Lokomobilok, szivó-gáz-motorok.

Üzemeltetés 1—3½ fillér HP. óránként.

OSERS és BAUER

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. és BÉCS.

Elsőrangú gyarmány! Kedvező fizetési feltételek!

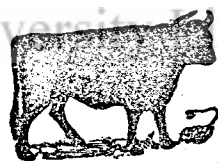
Gazdasági könyvek mélyen leszállított áron.

Albrecht főherceg bélyei uradalmának leírása 4 frt. helyett csak	1 frt. — kr.
Csapó: Sertésenyésztés 1 frt.50 kr. helyett csak	— „ 75 „
Tagányi: Erdészeti oklevéltár III. kötet csak	1 „ 50 „
Fekete és Illés: Közérdecs, Gyakorlati útmutatás erdőbirtokosok használatára csak	— „ 80 „
Hilgard: Sikés talajok öntözése és alagsóvezése 1 frt. helyett csak	— „ 50 „
Balassa: Okszerű galambenyésztés 2 frt. helyett csak	1 „ — „
Galgóczy: A mezőgazda vezérkönyve 2 kiad. kötve	— „ 60 „
Kodolányi: Mezőgazdasági üzlettan kötve	1 „ — „
Kelemen: Adómentes szeszfinomítás 1 frt. 40 kr. helyett csak	— „ 70 „
Korlzmios: Gazdasági levelek	— „ 50 „
Krocker: Vozérfonal gazd. vegyt. elemzésre 1 f. 50 kr. h. csak	— „ 70 „
Lecouteux: A csalamádé és egyéb zöldtakarmányok mivélési és besavanyítási módja 2 frt. 50 kr. helyett csak	1 „ 20 „
Lázár: Az aratás és betakarítás segédész. 1 f. 80 kr. h. csak	1 „ — „
Magyarország földmivélése. 1896. kötve. 892 oldal csak	1 „ — „
Raiffeisen: A hitelszövetkezetek 2 frt. helyett csak	1 „ — „
Schllpf: Mezőgazdasági népszerű kézikönyve kötve 494 oldal	1 „ — „
Wagner: Gazdasági műszaki vegytan 4 frt. helyett csak	1 „ 50 „
Villási: Gyümölcsészeti füzetek III-ik évf. 4 frt. helyett csak	1 „ 80 „

Kaphatók **BRÓDY F.** antiquar-könyvkereskedőnél, Budapesten, V. Váci-körút 28. sz. Ugyanitt bármely szakba vágó könyvek, valamint könyvtárak legjobb áron vétetnek. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1448

Száj- és körömfájás ellen

biztosan s alaposan gyógyító szer a legujabban feltalált, előkelő gazdák s szaktekintélyek által kipróbált s kitűnőnek bizonyult

— dr. BIRÓ-féle —

BOVINOL

mely úgy száj-, mint körömfájásnál biztosítja a gyors és alapos gyógyulást. — A **BOVINOL** bekenésnél undort nem gerjeszt, az állatok étvágyát nem rontja, a szájüreget nem csipi, de kellemes hűsítő hatásánál fogva az állatok könnyen türik. — **Használata:** Pamacschal a szájüreget naponta 2-szer kell jól bekenni; 1—2 nap múlva, midőn a nyálfolys megszűnik elegendő 1 szer. Körömfájásnál a piszoktól megtisztított körömök között kell bekenni.

1 üveg ára 2 korona. 1376

Főraktár: Wolff-gyógyszertár, Kolozsvár.

Megrendeléseket elfogad az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is

BÜKKFA-SZÉN

waggonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért Rettegi sz.v.v. állomáson waggomba rakva, lehát a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számítatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni Szállitunk szonot kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szivességéből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Karácsonyi és Újévi ajándéknak

legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és Fiuk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legujabb formában és kényelmes viseletűt készittek. Vidéki rendelmenyt pontosan eszközölök, gyermekruha rendelmenynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó árút küldök. Baba kelengye, keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — **Határozott jutányos árak.**

Szives pártfogást kér

Stein S. és Társa,
Mátyás kir.-tör 2. sz.

1905. január 1-től a tanácsház alatti helyiségben.

Hiánytpótló munka.

A magyar könyvtermelés diadala!!

Páratlanul álló diszes kiállítású, képekkel gazdagon tarkított, érdekesen megírt munka jelent meg a nagyközönség számára:

A Világ Történelme

SZERKESZTI
ENDREI ZALÁN.

Ezt a munkát kiváló művészi értékű, nagy mesterek festményei után készült **színes műmellékletek** díszítik. A munkában magában 1200 több szép értékes, érdekes kép van.

A szép, pazar pompájú műmellékleteken, a gyönyörködtető képekhez teljesen megfelelő **érdekes előadású a szöveg**, amely oly könnyedén, oly szórakoztatóan adja elő a világ történelmét, hogy az olvasónak nemcsak gyönyörűsége telik benne, de szellemi pihenésül is szolgál. A munka nem száraz tudományos könyv.

Mindenki, aki a történelem iránt érdeklődik, ennek a munkának a megismerése után azt fogja mondani: Ez az, amit régen keresek, ez az amire szükségünk van.

Hogyan győződhetünk meg ennek igazságáról?

Kérjünk mutatványszámot, melyet a kiadóhivatal ingyen küld meg.

1464 I.

Mi a munka ára?

Füzetenként 40 fill. (20 kr.), előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évenként (13 füzetért) 5 kor. 20 fill. (2 frt 60).

Minő kedvezményben részesül, aki előfizet?

Ingyen kap a munka 3 kötetéhez páratlanul álló, diszes iparművészeti becsü bekötési táblát. A tábla értéke 20 korona. Ezt csakis az előfizetők kapják. Amikor a munka készen lesz, ára tetemesen drágább lesz, mint most füzetenként vásárolva, vagy előfizetés útján.

Hogy rendelhetjük meg legkényelmesebben a munkát?

Levágjuk az alábbi szelvényt, egy levelezőlapra ragasztjuk és a levelezőlapra a következő címet írjuk:

A Világ Történelme t. kiadóhivatalának

Budapest,

VII. Erzsébet-körút 38.

A „Világ Történelme“ Kiadóhivatalának

Budapest, VII., Erzsébet-Körút 38.

Alulírott ezennel megrendelem A Világ Történelme című füzetekben megjelenő, képes diszmunkát és kérem, hogy címemre a hetenként megjelenő füzeteket elküldjék, az $\frac{1}{4}$ évi előfizetést 5 K. 20 fill. (2 frt 60 kr.) utánvétellel az első füzet beküldésekor szedjék be; a további előfizetést negyedévenként pontosan előre fogom beküldeni. Jelen megrendelésből kifolyó rendes előfizetésemért **kedvezményül** megkapom a munkához készült diszes bekötési táblákat és a füzetgyűjtő mappát **teljesen ingyen**.

alírást.

Kérjük tisztán és olvashatóan kitölteni.

Megrendelő neve:

Allása:

Teljes címe (város, utca, megye, u. p.)

Levelezőlapon címünkre beküldendő.

Tessék levágni és levelezőlapra ragasztani.

!! Tessék mutatványszámot kérni !!